



سیامک کاکایی

پژوهشگر حوزه ترکیه

رجب طیب اردوغان، رئیس جمهوری ترکیه، با بزرگ‌ترین آزمون سیاسی پس از دو دهه حکومت‌داری روبه‌رواست. صدای ناراضیانی‌های مردمی از وضعیت بد اقتصادی نه‌تنها در دیوان‌های دولتی پیچیده، بلکه احزاب مخالف را هم در گذرگاهی تاریخی هم‌نوا کرده است. اردوغان چندی پیش هنگام اعلام نامزدی برای ریاست‌جمهوری گفت: «برای آخرین بار نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری خواهد شد و قصد دارد پرچم‌داری کشور را به جوانان بسپارد.»

اما این اظهارنظر اردوغان، رویکردی راهبردی برای آینده عدالت و توسعه یا موقعیت سیاسی او نیست؛ زیرا گزینه دیگری به‌جز آخرین شرکت رجب طیب اردوغان در انتخابات ریاست‌جمهوری وجود ندارد. به این معنا که انتخابات ۲۰۲۳ آخرین ایستگاه برای زمامداری اردوغان تلقی می‌شود؛ چه او در این انتخابات پیروز شود و چه قدرت را به رقیبان واگذارد. بر اساس قانون اساسی ترکیه دوره ریاست‌جمهوری پنج‌ساله است و یک دوره پیاپی هم امکان نامزدی دوباره برای رئیس‌جمهوری وجود دارد. حتی اگر اردوغان ۷۰ساله در این دوره پیروز نشود، چگونه می‌تواند پنج سال پشت درهای کاخ ریاست‌جمهوری چشم به راه موسمی دیگر برای نامزدی در انتخابات بماند؟ پس او ناگزیر است از میدان‌داری جوانانی سخن گوید که احتمالاً نزد ایشان سیاست آموخته باشند. انتخابات پارلمانی و ریاست‌جمهوری ترکیه که قرار بود در ژوئن ۲۰۲۳ باشد، احتمالاً و بنا بر خواست اردوغان زودتر ازموعد و در ماه می برگزار می‌شود. این انتخابات به لحاظ درجه اهمیت، دست‌کمی از انتخابات ۲۰۰۲ که به پیروزی شگفت‌انگیز عدالت و توسعه انجامید یا انتخابات ۱۹۵۰ که در آن حزب نوپای دموکرات عدنان مندرس به پیروزی بزرگی دست یافت، نخواهد داشت. دواراه‌ای که یسار اردوغان را در آرزوی حفظ قدرت در صدسالگی جمهوری ترکیه نام می‌گذارد یا برعکس شمع محفل مخالفان را در وزش تندبادی خاموش می‌کند.

در این انتخابات، سه جریان اصلی شامل اتحاد جمهور، ائتلاف موسوم به میز شش‌نفره و حزب دموکراتیک خلق‌ها وابسته به جریان کردها حضور دارند. ائتلاف جمهور متشکل از دو حزب اصلی عدالت و توسعه و حزب حرکت ملی است که به دنبال حفظ آرایش کنونی مجلس و پیروزی رجب طیب اردوغان در انتخابات ریاست‌جمهوری هستند. اگرچه نگاه‌ها به نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری دوخته شده است، اما ترکیب و آرایش پارلمان بعدی ترکیه در پیشبرد برنامه احزاب نقشی کلیدی دارد. اقدام سال گذشته «اتحاد جمهور» در کاهش حد نصاب رای برای ورود احزاب به پارلمان تا مرز «هفت درصد»، شانسی برای حزب حرکت ملی مؤتلف اردوغان قلمداد می‌شود، اما نظرسنجی‌ها از اقبال آرای ملی‌گرایان ترکیه به سمت «حزب خوب» هم حکایت دارد. حتی ناظران کاهش آرای عدالت و توسعه در مقیاس دوره‌های پیشین را نیز دور از انتظار نمی‌دانند؛ زیرا بحران ارزی و مشکلات اقتصادی ترکیه بر انتخابات سایه افکنده و عدالت و توسعه را با بزرگ‌ترین چالش از ۲۰۰۳ تاکنون مواجه کرده است. نرخ تورم در ترکیه در ۲۰۲۲ تا نزدیک ۸۶ درصد بالا رفت و در پی آن مؤسسات نظرسنجی اعلام کردند که حدود ۱۰ درصد از آرای عدالت و توسعه در وضعیت بلاکلیفی قرار دارد و این تعداد اگر نسبت به بهبود اوضاع اقتصادی اطمینان یابند یا تحت تأثیر یک هیجان ملی قرار نگیرند، ممکن است به صندوق رای عدالت و توسعه بازنگرند.

راهبرد انتخاباتی اردوغان برای تهییج افکار عمومی و مواجهه با جبهه مخالفان سازمان نسبی به وضعیت اقتصادی در فرصت باقی‌مانده و همچنین تحرکی جدید به سیاست خارجی است. روند بهبود روابط ترکیه با کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس می‌تواند با طرح آنکارا برای جذب سرمایه و کسب منابع مالی ارتباط داشته باشد. اردوغان همچنین دست دوستی به سوی اسرائیل دراز کرده و با این تعبیر که «دشمنی همیشگی در سیاست وجود ندارد» از امکان عادی‌سازی روابط با سوریه نیز سخن گفته است؛ اما هم‌زمان تهدیدهایی مبنی بر احتمال لشکرکشی ترکیه به شمال سوریه و

ادامه از صفحه اول

«مسکن متری» چاره کار نیست

ناموفق‌بودن طرح‌ها و ایده‌هایی از این نوع عمدتا به دلیل بی‌اعتنایی به ریشه مشکل است. از این نظر چنین تدابیری را می‌توان با شیوه درمانی حکیمیه مقایسه کرد که به جای تجویز کشیدن دندان پوسیده، تلاش می‌کند عالجاتا با استفاده از معجون‌های گیاهی، درد را تسکین بدهد. اصل ۳۱ قانون اساسی دولت و دولتمردان را ملزم کرده که برنامه‌ای برای خانه‌دارشدن همه شهروندان کشور تدوین و اجرا کنند؛ زیرا هر فرد از جامعه ایرانی حق دارد مسکنی در شان خود

فراخوان شرکت در دومین انتخابات هیئت مدیره انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش با سلام و احترام خدمت اعضای محترم انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران بدینوسیله به اطلاع می‌رساند با عنایت به این که تعداد اعضای شرکت‌کننده در اولین فراخوان مجمع به حد نصاب نرسید بدینوسیله از کلیه اعضای انجمن دعوت می‌شود که در دومین فراخوان مجمع عمومی انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش که در روز پنج شنبه ۰۵ بهمن ماه ۱۴۰۱ ساعت ۱۴ در دانشگاه شهید بهشتی، پارک علم و فناوری سالن اتاق جلسات برگزار می‌گردد. لذا از کلیه اعضای محترم هیئت موسس و اعضای محترم انجمن که شرایط شرکت در انتخابات را دارند می‌توانند با در دست داشتن کارت ملی و شماره عضویت انجمن هم به عنوان رای دهنده و هم به عنوان کاندیدا در انتخابات شرکت کنند. اعضای محترم انجمن می‌توانند جهت اطلاعات بیشتر با سرکار خانم آذرربین ۰۷۰۹۱۳۳۱۱۴۰۷ تماس حاصل فرمایید

رئیس هیات مدیره انجمن جامعه شناسی آموزش و پرورش ایران

برگ سبز خودرو سومند ایکس ۷
رنگ بژ متالیک
مدل ۱۳۸۲
به شماره پلاک ایران ۸۸ – ۵۱۱ د ۴۳
و شماره موتور ۳۲۹۰۸۲۳۸۹۷۲
و شماره شاسی ۸۲۲۳۷۷۷۱
به نام **گایگ اسمعیل مفقود گردیده**
و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

کارت خودرو کیا سراتو رنگ نوک مدادی متالیک
مدل ۱۳۹۷
به شماره پلاک ایران ۱۰- ۱۵۶ و ۲۵
و شماره موتور G4KD/HH595105
و شماره شاسی NAS621200J1051006
به نام **سجاد اسماعیلی اقدام مفقود گردیده**
و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

اردوغان در ایستگاه آخر!



همکاری با کردها در انتخابات محلی ۲۰۱۹ و پیروزی نامزدهای این حزب در شهرداری‌های آنکارا و استانبول را دارد. می‌کوشد به شکلی غیررسمی حمایت آنها را بار دیگر به دست آورد. کسانی دیگر مانند علی باباجان رهبر حزب دموکراسی و پیشرفت هم مایل به کسب چنین حمایتی از سوی کردها هستند. نگاهی به نتایج نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد آرای هر دو ائتلاف جمهوری و ائتلاف شش‌گانه نزدیک به هم است و به همین دلیل رای کردها می‌تواند این موازنه را تغییر دهد. به جدول زیر نگاه کنید:

انتخابات ۲۰۱۸	نظرسنجی دسامبر ۲۰۲۲	
عدالت و توسعه	۴۲٫۶ درصد	۳۲ درصد
جمهوری‌خواه خلق	۲۲٫۷ درصد	۱۶ درصد
دموکراتیک خلق‌ها	۱۱٫۷ درصد	۱۰ درصد
حرکت ملی	۱۱٫۱ درصد	۷ درصد
حزب خوب	۱۰ درصد	۱۴ درصد

تطبیق نتایج انتخابات ۲۰۱۸ با نتایج نظرسنجی دسامبر ۲۰۲۲ برای انتخابات پیش‌رو به شرح زیر است:

روند سیاسی و اقتصادی جاری ترکیه به نفع اردوغان نیست و مخالفان آماده اتفاق نظری تعیین‌کننده برای معرفی نامزد ریاست‌جمهوری هستند تا با جدیت بیشتری وارد کارزار انتخابات شوند؛ اما مهم‌ترین چالش پیش‌روی جبهه مخالفان موقعیت سیاسی اردوغان و تجربه ۳۰ساله او از شهرداری استانبول تا چند دوره تجربه ریاست‌جمهوری و دیگر پست‌های سیاسی و حکومتی است. بی‌گمان نامزد مخالفان باید از سطحی از کاریزما و تجربه لازم سیاسی برای ماراتتی سخت با اردوغان برخوردار باشد. اردوغان هم لبه تیز نارضایتی‌های عمومی و فشار بی‌محابان مخالفان را حس کرده و به‌خوبی آگاه است که اگر جایگاه عدالت و توسعه تنزل پیدا کند، آینده‌ای دشوار با ناسازگاری سیاسی در انتظار او و حزبش خواهد بود.

پس آن لحظه حساسی که ورود ترکیه به دومین «قرن جمهوری» نام گرفته است، فرامی‌رسد و رجب طیب اردوغان نمی‌خواهد نظاره‌گر سوارشدن رقیبان به واگنی باشد که در آخرین ایستگاه قدرت می‌ایستد. این همان آوردگاهی است که جای هیچ خطایی را نه برای اردوغان و نه رقبای پراشقیاق او در کسب قدرت باقی نمی‌گذارد.

به‌عنوان موتور حرکت رو به جلوی دستمزدها تدبیری می‌انديشيد.

تلاش برای تداوم رونق اقتصادی و دستیابی به اهداف توسعه کشور، ارتقای فناوری و ارتقای کیفی آموزش می‌توانستند موجبات افزایش بهره‌وری نیروی کار و در نتیجه افزایش سهم مزد را فراهم کند؛

اما تداوم بحران‌ها و تحریم‌ها و کاهش ارتباط با بازارهای جهانی شرایطی را فراهم آورد که این شاخص کلیدی برای سال‌های طولانی افزایش محسوسی نداشته باشد.

۲- مهار رشد قیمت مسکن

افزایش بی‌رویه قیمت مسکن می‌تواند آثار مثبت افزایش قدرت‌پس‌انداز را خنثی کند؛ بنابراین دولت باید برای مهار این افزایش تدابیری بیندیشد. رفع تنگناها در بازار مصالح ساختمانی، معایبت مالیاتی و تسهیلات بانکی ارزان‌قیمت برای انبوه‌سازان مسکن، جلوگیری از افزایش قیمت مسکن شهری و عوارض صدور پروانه ساختمانی و از همه مهم‌تر جلوگیری از شکل‌گیری و سلطه تقاضای سفته‌بازانه مسکن جزء اقداماتی هستند که باید مورد توجه دولتمردان قرار می‌گرفتند؛ اما نبود عزم جدی در این میانه و سپردن زمام امور به بازار آزاد، موجب شد به دنبال افزایش نجومی حجم نقدینگی در کشور، نقدینگی سرگردان مانند سیلابی مخرب روانه بازار املاک و مستغلات شده و قیمت زمین شهری و مسکن را با

سرعت افزایش بدهد؛ سرعتی که هرگز افزایش قدرت‌پس‌انداز حقوق‌بگیران تحت تأثیر عامل اول نمی‌تواند پاسخ‌گوی آن باشد.

۳- ایجاد امکان خرید اقساطی

خرید اقساطی این‌ا امکان را برای نیازمندان مسکن فراهم می‌آورد که با اتکا بر درآمدهای‌شان در سال‌های آینده مسکن خریداری کنند و به جای اجاره‌ماهانه، اقساط خرید مسکن را بپردازند. بزرگ‌ترشدن نقش بانک‌ها در تأمین مالی برنامه خرید مسکن، فراهم‌ساختن امکان واگذاری مسکن در قالب قراردادهای اجاره به شرط تملیک، راه‌اندازی صندوق‌های سرمایه‌گذاری مسکن و ساختمان

چالش‌های رئیس‌جمهوری ترکیه در انتخابات پیش‌رو

اردوغان در ایستگاه آخر!

نگاه

ایالات متحده و بحران لبنان

بحران لبنان روز-به‌روز وخیم‌تر می‌شود و ابعاد گسترده‌تری پیدا می‌کند؛ اما تاکنون نه طرف‌های سیاسی درگیر توانسته‌اند بر سر یک راه‌حل قابل‌پذیرش به توافق برسند و نه جامعه بین‌المللی طرحی برای برون‌رفت از این گرداب ارائه کرده است.

درهمین‌حال، قاضی طارق بیطار، مسئول تحقیق پرونده انفجار بندرگاه بیروت، در یک اقدام بی‌سابقه، غسان عویدات، دادستان کل لبنان را همراه با سه نفر از قضات، به دست‌داشتن در این حادثه متهم کرده است. غسان عویدات کسی است که بر تحقیق نهادهای امنیتی درباره انبار نیترات آمونיום در بندرگاه بیروت در سال ۲۰۱۹ نظارت کرده است.

این در حالی است که لبنان اکنون در خلا قدرت به سر می‌برد؛ زیرا پس از پایان ریاست‌جمهوری میشل عون در ۳۱ اکتبر۲۰۲۲ تا‌به‌حال کارهای دولتی را نخست‌وزیر و حکومت موقت پیش می‌برند و پارلمان برای بار یازدهم توانست رئیس‌جمهوری جدیدی برگزیند. ازاین‌رو نجات صلیبا و ملحم خلف، دو نفر از نمایندگان متعلق به فراکسیون نیروهای تغییر در پارلمان، به نشانه اعتراض شب را در ساختمان پارلمان سپری کردند.

با آخرین شکست پارلمان در انتخاب رئیس‌جمهوری، سقوط ارزش پول لبنان نیز رکورد را شکست و بهای آن در بازار سیاه در مقابل هر دلار از مرز ۵۰ هزار لیره گذشت. سقوط ارزش لیره لبنانی به گران‌شدن روزافزون ارزش مواد مصرفی اولیه مانند غذا و سوخت منجر شده و ۸۰ درصد از شهروندان لبنانی را در فقر و تنگدستی فرو برده است. مشکلات یادشده، به اضافه وضعیت ناگوار بخش‌های بهداشتی، آموزشی و اجتماعی، زندگی را برای مردم دشوار و غیرقابل‌تحمل کرده که ممکن است به یک انفجار اجتماعی بزرگ منتهی شود. برای پیشگیری از چنین اتفاقی، همه طرف‌های داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی باید دست به دست هم بدهند و درباره یک راه‌حل سریع و همه‌جانبه به تفاهم و توافق برسند.

اندکی پیش از جشن‌های سال نو در ماه دسامبر ۲۰۲۲، دو نفر از اعضای کمیته خارجی سنای آمریکا، باب منندز، سناتور دموکرات و جیم ریش، سناتور جمهوری‌خواه، در نامه‌ای به رهبران سیاسی لبنان، به آنها هشدار دادند که با راهی برای بیرون‌رفت از بحران فعلی پیدا کنند یا منتظر تحریم‌های آمریکا باشند. این اقدام به علاوه تلاش‌ها و سفرهای مقام‌های آمریکایی و نمایندگان از کنگره به لبنان در سال گذشته، بیانگر این است که ایالات متحده آمریکا نه‌تنها می‌خواهد در حل بحران لبنان نقش رهبری را ایفا کند، بلکه علاقه‌مند است در بازسازی نهادهای دولتی آن نیز پیشگام باشد تا لبنان در مسیر اصلاحات قرار گیرد. اما در شرایطی که لبنان در پرتگاه فروپاشی قرار گرفته، نیاز مبرم وجود دارد که آنها هرچه زودتر اقدامی کنند و از فروپاشی حتمی لبنان جلوگیری کنند.

درعین‌حال لازم است رهبران منتخب و احزاب سیاسی لبنان انتخاب یک رئیس‌جمهوری اصلاح‌طلب، غیرآلوده به فساد و متعهد به خدمت مردم را در اولویت کار خود قرار دهند. همچنین ضروری است که بعد از آن انتخاب نخست‌وزیر و تشکیل حکومت جدید نیز در اسرع وقت صورت بگیرد.

بحران اقتصادی فعلی لبنان که به سقوط ارزش پول ملی لبنان منجر شده و بخش بانکداری را با دشواری سختی مواجه کرده، نتیجه مصیبت‌بار کارنامه‌های نخبگان سیاسی و اقتصادی لبنان است. درحال‌حاضر ۸۰ درصد از جمعیت شش‌میلیون و ۵۰۰ هزار نفری لبنان زیر خط فقر زندگی می‌کنند. افزون بر آن، هیچ‌گونه توجهی به بخش آموزش‌وپرورش و بخش بهداشت نمی‌شود. حتی کار به جای رسیده است که دانشگاه لبنان (بزرگ‌ترین دانشگاه در این کشور) قدرت خرید کاغذ برای برگزاری آزمون‌های خود را ندارد.

درحالی‌که حرکت لبنان به سوی یک دولت ناکام شتاب گرفته، انجام اصلاحات یک نیاز فوری و مبرم به‌شمار می‌رود. یکی از شروط صندوق بین‌المللی پول برای کمک به لبنان، ضرورت انجام اصلاحات در بخش کارمندان دولتی بود اما رهبران منتخب لبنان تا‌به‌حال کامی در این راستا برداشته‌اند.

اصلاحات در بخش برق نیز ازجمله اولوی‌ها به حساب می‌آید؛ زیرا بر اثر فساد و کمبود برق درحال‌حاضر مردم لبنان طی یک شب‌بانه‌روز فقط دو ساعت برق دارند. اگر بخش برق اصلاح نشود و بهبود نیابد، ثبات اقتصادی غیرممکن می‌شود و زندگی مردم به قهقرا می‌رود. ایالات متحده می‌تواند در این زمینه نقش داشته باشد.

یکی از کمک‌های بسیار مهم و حیاتی آمریکا به لبنان، کمک‌های مالی است که واشنگتن همواره در اختیار ارتش لبنان قرار داده است. با توجه به پایین آمدن حقوق کارمندان نظامی به دلیل بحران اقتصادی، کمک‌های معیشتی که آمریکا به خانواده‌های ارتشیان و نیروهای امنیتی لبنان ارائه می‌کند، مهلک تلقی شده است. ادامه این کمک‌ها نقش بسزایی در حفظ ثبات و امنیت لبنان و توانایی‌اش در حفاظت از تمامیت ارضی و حاکمیت ملی آن دارد. آمریکا اخیراً نقش خود را در تسهیل توافق مرزهای آبی میان لبنان و اسرائیل، به اثبات رساند و از خطر ورود به یک جنگ دیگر جلوگیری کرد. اگر هم‌اکنون ایالات متحده حل بحران لبنان را در اولویت‌های خود قرار دهد، می‌تواند از فروپاشی بیشتر این کشور جلوگیری کند؛ در غیر این‌صورت، در آینده باید هزینه بیشتری برای این موضوع بپردازد.

The Independent